

ben) a Homokság elnevezés felelt meg. A Hegyalja elnevezés a magyar etnikum által lakott területeken hat esetben szerepel tájnévi megjelölésként. A kézikönyvből pontosan kiderül, hogy kik a póták, a hostátiak és milyen jellemzői vannak a Nyitra menti Zoboralja magyar etnikumának. Részletes településtörténeti tablókat kapunk a volt hódoltság területének benépesítéséről, nemcsak a külső telepítés, de a belső migráció részleteiről is.

A szerzők a fellelhető történeti névalakok lehetőleg teljes közreadására törekedtek, ami érthetően megnöveli a könyv használhatóságát a szakember számára. Nagy érdeme a könyvnek a pontos irodalmi tájékoztatás a szócikkek végén. Történeti, néprajzi és nyelvészeti vagy földrajzi munkákat válogattak össze lehetőség szerint, hogy ezzel is megkönnyítsék a tovább kutatni szándékozó munkáját. Itt tűnik ki igazán a szerzők türelme, s hogy munkájuk mennyire fáradságos lehetett, hiszen több esetben kiderül, hogy szinte járatlan úton haladtak, töredékes vagy erősen elavult irodalmat kellett kiegészíteniök. A cikkek végén felsorolt irodalom külön bibliográfiaként csatlakozik a kötethez, melyet végül a külföldi helynévalakok és a néprajzi tájak felsorolása zár. Nagy kár, hogy a kötet mellékleteként nem készült legalább az áttekintést megkönnyítő térkép. Bár a térképre vetítésnek számos, a bevezetőben implicite jelzett akadálya lett volna, gondolva itt az átfedésekre és arra, hogy egyes esetekben térképre alig vetíthető jelenségekről esik szó, a térkép mégis sokat segíthetne a tájékozódásban, a manapság ugyancsak hiányos topográfiai ismeretek felelevenítésében.

A módszerében is sok újat felmutató munka remélhetőleg a jellegében még „néprajzibb” kutatások kiindulópontja lesz. Ennek szükségére a szerzők is utalnak, megemlítve azt a nagy feladatot, mely a néprajztudományra vár a magyarság táji-történeti tagolódásának még pontosabb megrajzolásával — s főként az így megragadott kulturális különbségek *mibenlétének* összetett és modern értelmezésével kapcsolatban. (*Akadémiai, 1975.*)

NAGY JÓZSEF ZSIGMOND

